

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 433

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 3 mai 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
D E C R E T E		
770.	— Decret pentru revocarea din funcție a unui membru al Guvernului	2
771.	— Decret pentru numirea unui membru al Guvernului	2
772.	— Decret pentru numirea unui membru al Guvernului	2
D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E		
	Decizia nr. 776 din 18 noiembrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 55/2021 privind modificarea și completarea Legii nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale	3–5
	Decizia nr. 849 din 14 decembrie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (5) din Codul de procedură civilă	6–8

D E C R E T E**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****D E C R E T****pentru revocarea din funcție a unui membru al Guvernului**

În temeiul prevederilor art. 85 alin. (2), ale art. 100 alin. (1) și ale art. 106 din Constituția României, republicată, precum și ale art. 42 lit. a) și art. 43 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,
având în vedere propunerea prim-ministrului,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se revocă din funcția de membru al Guvernului domnul Marcel-Ioan Boloș, ministrul cercetării, inovării și digitalizării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 3 mai 2022.
Nr. 770.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****pentru numirea unui membru al Guvernului**

În temeiul prevederilor art. 85 alin. (2), ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 47 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,
având în vedere propunerea prim-ministrului,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Art. 1. — Se numește în funcția de membru al Guvernului domnul Marcel-Ioan Boloș, ministrul investițiilor și proiectelor europene.

Art. 2. — La data publicării prezentului decret în Monitorul Oficial al României, Partea I, încetează efectele Decretului nr. 482/2022 pentru desemnarea unui membru al Guvernului ca ministru interimar, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 344 din 7 aprilie 2022.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 3 mai 2022.
Nr. 771.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****pentru numirea unui membru al Guvernului**

În temeiul prevederilor art. 85 alin. (2), ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 47 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,
având în vedere propunerea prim-ministrului,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se numește în funcția de membru al Guvernului domnul Sebastian-Ioan Burduja, ministrul cercetării, inovării și digitalizării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 3 mai 2022.
Nr. 772.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 776

din 18 noiembrie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 55/2021 privind modificarea și completarea Legii nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror Nicoleta Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, excepție ridicată de Bobi Băiculescu în Dosarul nr. 3/100/2019 al Tribunalului Maramureș — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.566D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 2.742D/2019, nr. 2.995D/2019 și nr. 3.045D/2019, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, excepție ridicată de Silviu Florin Teodosiu în Dosarul nr. 43.787/3/2016 al Tribunalului București — Secția I penală, de Gheorghe Vidu în Dosarul nr. 27/108/2019 al Curții de Apel Timișoara — Secția penală și de Silviu Florin Teodosiu în Dosarul nr. 1.901/116/2015 (271/2018) al Curții de Apel București — Secția a II-a penală.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentanta Ministerului Public este de acord cu conexarea dosarelor. Curtea, având în vedere obiectul cauzelor, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 2.742D/2019, nr. 2.995D/2019 și nr. 3.045D/2019 la Dosarul nr. 1.566D/2019, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantei Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Invocă Decizia nr. 619 din 22 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 73 din 22 ianuarie 2021. Apreciază că nu poate fi reținută susținerea potrivit căreia există infracțiuni de o gravitate mai mare pentru care legea penală prevede pedepse mai blânde. Arată că mijloacele juridice prin care trebuie realizată ocrotirea valorilor sociale sunt lăsate la aprecierea legiuitorului. Politica penală a statului poate avea prioritate în funcție de diferite perioade de timp, determinate de frecvența și gravitatea consecințelor faptelor antisociale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

7. Prin Încheierea din 22 mai 2019, pronunțată în Dosarul nr. 3/100/2019, **Tribunalul Maramureș — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale**, excepție ridicată de Bobi Băiculescu cu ocazia soluționării unei cauze penale.

8. Prin Încheierea din 5 septembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 43.787/3/2016, **Tribunalul București — Secția I penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 241/2005**, excepție ridicată de Silviu Florin Teodosiu cu ocazia soluționării unei cauze penale.

9. Prin Încheierea din 5 noiembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 27/108/2019, **Curtea de Apel Timișoara — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 alin. (2) din Legea nr. 241/2005**, excepție ridicată de Gheorghe Vidu cu ocazia soluționării unei cauze penale.

10. Prin Încheierea din 18 octombrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.901/116/2015 (271/2018), **Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 241/2005**, excepție ridicată de Silviu Florin Teodosiu cu ocazia soluționării unei cauze penale.

11. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii acesteia apreciază că menținerea limitelor de pedeapsă pentru infracțiunea de evaziune fiscală are drept consecință aplicarea unor pedepse mai dure pentru autorii infracțiunilor prevăzute în legea specială față de autorii unor infracțiuni care au un grad de pericol social similar cu sau mai ridicat decât cel al evaziunii fiscale, precum infracțiunea de înșelăciune, de tâlhărie, infracțiuni contra intereselor Uniunii Europene.

12. Mai mult, sancționarea infracțiunii de evaziune fiscală cu limite de pedeapsă mai mari decât în cazul celorlalte infracțiuni învederate mai sus privează făptuitorul de accesul la anumite instituții de drept penal, cum ar fi amânarea aplicării pedepsei sau renunțarea la urmărirea penală. Așa fiind, persoana care a săvârșit o infracțiune de evaziune fiscală nu poate beneficia de o individualizare eficientă a pedepsei nici măcar în situația în care a achitat prejudiciul produs.

13. Apreciază că dispozițiile de lege criticate contravin motivelor avute în vedere de către legiuitor la adoptarea noului Cod penal. Susțin că într-un stat de drept întinderea și intensitatea represiunii penale trebuie să rămână în limite determinate, prin raportare la importanța valorii sociale lezate pentru cei care încalcă pentru prima oară legea penală, urmând să crească progresiv pentru cei care comit mai multe infracțiuni înainte de a fi definitiv condamnați și cu atât mai mult pentru cei aflați în stare de recidivă. Astfel, arată că măsura nu mai este necesară într-o societate democratică și nu mai este

proporțională cu situația care a generat-o, motiv pentru care limitele de pedeapsă prevăzute de art. 9 din Legea nr. 241/2005 reprezintă o restrângere ce nu respectă cerințele art. 53 din Constituție, motiv pentru care este afectat dreptul prevăzut în art. 23 din Constituție. Invocă Decizia nr. 75 din 26 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 265 din 21 aprilie 2015, și Decizia nr. 62 din 18 ianuarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104 din 12 februarie 2007.

14. De asemenea, apreciază că pedeapsa cu închisoarea de la 2 la 8 ani prevăzută pentru infracțiunea de evaziune fiscală care a produs un prejudiciu până la 100.000 euro este cu mult disproporționată în raport cu importanța valorii sociale lezate și nejustificată în comparație cu sancțiunile prevăzute în Codul penal pentru alte infracțiuni care presupun producerea unei pagube, precum infracțiunea de tâlhărie sau cea de înșelăciune.

15. Susțin că prevederile art. 9 din Legea nr. 241/2005 înlătură, în mod discriminatoriu, făptuitorii acestei infracțiuni de la posibilitatea dispunerii unei soluții de amânare a aplicării pedepsei sau de renunțare la urmărirea penală. În final, menționează câteva aspecte de drept comparat cu privire la reglementarea infracțiunii de evaziune fiscală în raport cu legislația din Franța, Spania și Italia.

16. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

17. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

19. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 27 iulie 2005. Se observă că la articolul 9 partea introductivă a alineatului (1) a fost modificată prin articolul unic pct. 2 din Legea nr. 55/2021 privind modificarea și completarea Legii nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 332 din 1 aprilie 2021. Cu toate acestea, având în vedere că instanța de contencios constituțional a fost sesizată înainte de aceste modificări, obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă dispozițiile art. 9 din Legea nr. 241/2005, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 55/2021, cu următorul conținut: „(1) *Constituie infracțiuni de evaziune fiscală și se pedepsesc cu închisoare de la 2 ani la 8 ani și interzicerea unor drepturi următoarele fapte săvârșite în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale:*

a) *ascunderea bunului ori a sursei impozabile sau taxabile;*

b) *omisiunea, în tot sau în parte, a evidențierii, în actele contabile ori în alte documente legale, a operațiunilor comerciale efectuate sau a veniturilor realizate;*

c) *evidențierea, în actele contabile sau în alte documente legale, a cheltuielilor care nu au la bază operațiuni reale ori evidențierea altor operațiuni fictive;*

d) *alterarea, distrugerea sau ascunderea de acte contabile, memorii ale aparatelor de taxat ori de marcat electronice fiscale sau de alte mijloace de stocare a datelor;*

e) *executarea de evidențe contabile duble, folosindu-se înscrisuri sau alte mijloace de stocare a datelor;*

f) *sustragerea de la efectuarea verificărilor financiare, fiscale sau vamale, prin nedeclararea, declararea fictivă ori declararea inexactă cu privire la sediile principale sau secundare ale persoanelor verificate;*

g) *substituirea, degradarea sau înstrăinarea de către debitor ori de către terțe persoane a bunurilor sechestrate în conformitate cu prevederile Codului de procedură fiscală și ale Codului de procedură penală.*

(2) *Dacă prin faptele prevăzute la alin. (1) s-a produs un prejudiciu mai mare de 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, limita minimă a pedepsei prevăzute de lege și limita maximă a acesteia se majorează cu 5 ani.*

(3) *Dacă prin faptele prevăzute la alin. (1) s-a produs un prejudiciu mai mare de 500.000 euro, în echivalentul monedei naționale, limita minimă a pedepsei prevăzute de lege și limita maximă a acesteia se majorează cu 7 ani.”*

20. Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că textul criticat contravine prevederilor constituționale cuprinse art. 1 alin. (5), potrivit căruia în România respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 20 alin. (1) referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (3), conform căruia părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, art. 23 referitor la libertatea individuală, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și art. 124 alin. (2) referitor la înfăptuirea justiției. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 49 și 52 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, în esență, autorii acesteia susțin că limitele de pedeapsă reglementate de dispozițiile criticate nu sunt proporționale cu fapta incriminată, ce se încadrează în categoria infracțiunii de evaziune fiscală. Se observă că instanța de contencios constituțional s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor de lege criticate, din aceeași perspectivă, prin Decizia nr. 159 din 26 mai 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 din 20 iulie 2020, Decizia nr. 881 din 15 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 31 martie 2021, și Decizia nr. 619 din 22 septembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 73 din 22 ianuarie 2021.

22. Curtea a constatat că în jurisprudența sa a statuat că Parlamentul este liber să decidă cu privire la politica penală a statului, în virtutea prevederilor art. 61 alin. (1) din Constituție, în calitate de unică autoritate legiuitoare a țării. Totodată, Curtea a reținut că nu are competența de a se implica în domeniul legiferării și al politicii penale a statului, orice atitudine contrară constituind o imixtiune în competența acestei autorități constituționale (a se vedea Decizia nr. 629 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 932 din 21 decembrie 2014). Astfel, Curtea a recunoscut că, în acest domeniu, legiuitorul se bucură de o marjă de apreciere destul de întinsă, având în vedere că acesta se află într-o poziție care îi permite să aprecieze, în funcție de o serie de criterii, necesitatea unei anumite politici penale. Cu toate acestea, Curtea a reținut că, deși, în principiu, Parlamentul se bucură de o competență exclusivă în reglementarea măsurilor ce țin de politica penală a statului, această competență nu este absolută în sensul excluderii exercitării controlului de constituționalitate asupra măsurilor adoptate. Astfel, Curtea a constatat că incriminarea/dezincriminarea unor fapte ori reconfigurarea elementelor constitutive ale unei infracțiuni țin de marja de

apreciere a legiuitorului, marjă care nu este absolută, ea fiind limitată de principiile, valorile și exigențele constituționale. În acest sens, Curtea a statuat că legiuitorul trebuie să dozeze folosirea mijloacelor penale în funcție de valoarea socială ocrotită, Curtea putând cenzura opțiunea legiuitorului numai dacă aceasta contravine principiilor și exigențelor constituționale (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 824 din 3 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 122 din 17 februarie 2016). De asemenea, Curtea a constatat că, potrivit art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, respectarea Constituției este obligatorie, așadar, Parlamentul nu își poate exercita competența de incriminare și de dezincriminare a unor fapte antisociale, decât cu respectarea normelor și a principiilor consacrate prin Constituție (Decizia nr. 2 din 15 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 71 din 29 ianuarie 2014).

23. Curtea a reținut, în acord cu jurisprudența sa constantă, că stabilirea limitelor de pedeapsă intră în atribuțiile organului legiuitor, reprezentând opțiunea acestuia, conform politicii penale a statului, potrivit rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, prevăzut la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală, care apreciază, în concret, în funcție de o serie de criterii printre care și frecvența fenomenului infracțional (Decizia nr. 828 din 3 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 124 din 17 februarie 2016, paragraful 21).

24. De asemenea, Curtea a constatat că nu poate sancționa o eventuală lipsă de corelare între tratamentul sancționator al infracțiunilor prevăzute la art. 9 din Legea nr. 241/2005 și optica legiuitorului reflectată în ansamblul tratamentului sancționator reglementat de Codul penal și de Legea nr. 187/2012. Astfel, menținerea limitelor de pedeapsă în cazul infracțiunii de evaziune fiscală, în forma agravată, și după intrarea în vigoare a noului Cod penal reprezintă opțiunea legiuitorului, conform politicii penale a statului, potrivit rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, prevăzut la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală. Prin adoptarea și menținerea acestor norme în fondul activ, Parlamentul s-a plasat în interiorul marjei sale de apreciere, prevederile de lege criticate având natura unei norme de incriminare speciale care creează un regim sancționator specific.

25. Curtea a observat că în ipoteza infracțiunii de evaziune fiscală, în forma agravată, legiuitorul a apreciat că este necesară

29. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Bobi Băiculescu în Dosarul nr. 3/100/2019 al Tribunalului Maramureș — Secția penală, de Silviu Florin Teodosiu în Dosarul nr. 43.787/3/2016 al Tribunalului București — Secția I penală, de Gheorghe Vidu în Dosarul nr. 27/108/2019 al Curții de Apel Timișoara — Secția penală și de Silviu Florin Teodosiu în Dosarul nr. 1.901/116/2015 (271/2018) al Curții de Apel București — Secția a II-a penală și constată că dispozițiile art. 9 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 55/2021 privind modificarea și completarea Legii nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Maramureș — Secția penală, Tribunalului București — Secția I penală, Curții de Apel Timișoara — Secția penală și Curții de Apel București — Secția a II-a penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 18 noiembrie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marișiu

o sancționare fermă a acesteia, având în vedere actualitatea aspectelor reținute în expunerea de motive la Legea nr. 50/2013, respectiv evaluarea de către Institutul Național de Statistică a economiei subterane la 20% din produsul intern brut.

26. În ceea ce privește susținerea încălcării dispozițiilor art. 16 din Constituție, în sensul că există numeroase infracțiuni de gravitate indiscutabil mai mare pentru care legea prevede pedepse mai blânde, Curtea a apreciat că nici aceasta nu poate fi reținută. Astfel, Constituția nu stabilește mijloacele juridice prin care trebuie realizată ocrotirea valorilor sociale, acestea fiind lăsate la aprecierea legiuitorului, având în vedere că politica penală a statului poate avea diverse imperative și priorități în diferite perioade de timp, determinate de frecvența, gravitatea și consecințele faptelor antisociale. În raport cu acestea, legiuitorul alege mijloacele juridice prin care urmărește protecția diferitelor categorii de relații sociale, ceea ce înseamnă că, în funcție de gradul de pericol social, poate considera că anumite fapte trebuie incriminate și combătute prin aplicarea de sancțiuni de drept penal, iar altele nu, fără a se aduce însă vreo atingere principiului egalității în drepturi consacrat de art. 16 din Constituție (în acest sens, Decizia nr. 783 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 289 din 24 aprilie 2017).

27. Pe de altă parte, Curtea a reținut că legiuitorul nu are competența constituțională ca, în temeiul art. 61 alin. (1) și al art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție, să reglementeze infracțiuni într-o manieră care să consacre o disproporție vădită între importanța valorii sociale care trebuie ocrotită și cea care trebuie limitată, întrucât, în caz contrar, s-ar ajunge la nesocotirea acesteia din urmă. Curtea a statuat că, în condițiile în care în cauză valoarea socială ocrotită este una care vizează în mod explicit mediul privat, statul nu are interesul de a incrimina anumite fapte, întrucât valoarea ce se încearcă a fi ocrotită în acest caz nu are caracter public (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 845 din 13 noiembrie 2015). Or, în cazul infracțiunilor de evaziune fiscală, valoarea socială ocrotită este reprezentată de bugetul statului, reflectat la nivelul veniturilor în taxe și impozite, având deci caracter public.

28. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 849

din 14 decembrie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (5)
din Codul de procedură civilă

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Irina Loredana Gulie	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 78 alin. (5) din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Societatea Spații — S.R.L. din Galați în Dosarul nr. 4.800/233/2016*/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.131D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că partea Ninel Ciochina a depus la dosarul cauzei un înscris prin care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate, precum și judecarea cauzei în lipsă.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens, arată că lipsa căii de atac a recursului nu are semnificația încălcării dispozițiilor constituționale invocate. Pe de altă parte, se arată că textul de lege criticat se referă la hotărâri judecătorești prin care nu se soluționează fondul cauzei, ca urmare a conduitei părților, acestea nefiind de acord cu introducerea în cauză a unor terți, pe care instanța a apreciat-o ca necesară soluționării cauzei.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 13 mai 2019, pronunțată în Dosarul nr. 4.800/233/2016*/a1, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 78 alin. (5) Codul de procedură civilă.** Excepția a fost invocată de Societatea Spații — S.R.L. din Galați într-o cauză având ca obiect soluționarea recursului declarat împotriva Deciziei nr. 104/A din 7 iunie 2018, pronunțată de Curtea de Apel Galați — Secția I civilă.

6. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată, în esență, că prevederile legale criticate nu dau dreptul persoanelor interesate să uzeze de toate căile de atac, inclusiv cea a recursului, ceea ce contravine dispozițiilor constituționale și convenționale invocate.

7. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, invocând jurisprudența Curții Constituționale în materie. De asemenea, apreciază că, în cazul dispozițiilor art. 78 alin. (5) din Codul de procedură civilă, prevederea potrivit căreia părțile pot declara doar apel, nu și recurs, are în vedere situația particulară a hotărârilor pronunțate în temeiul art. 78 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în care instanța nu se pronunță pe fondul cauzei, ca urmare a conduitei părților, care nu au solicitat introducerea în cauză a unui terț, deși aceasta a fost considerată necesară de instanță.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile scrise depuse, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, republicată, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 78 alin. (5) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora: „(5) *Hotărârea prin care cererea a fost respinsă în condițiile alin. (2) este supusă numai apelului.*” Prevederile legale criticate fac trimitere la dispozițiile art. 78 alin. (2) din același act normativ, potrivit căruia: „(2) *În materie contencioasă, când raportul juridic dedus judecății o impune, judecătorul va pune în discuția părților necesitatea introducerii în cauză a altor persoane. Dacă niciuna dintre părți nu solicită introducerea în cauză a terțului, iar judecătorul apreciază că pricina nu poate fi soluționată fără participarea terțului, va respinge cererea, fără a se pronunța pe fond.*”

12. În opinia autoarei excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (5) privind principiul legalității, art. 16 — *Egalitatea în drepturi*, art. 21 — *Accesul liber la justiție*, art. 24 — *Dreptul la apărare*, art. 53 — *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*, art. 125 — *Statutul judecătorilor și art. 129 — Folosirea căilor de atac.* De asemenea, din motivarea excepției rezultă că sunt criticate și prevederile art. 6 — *Dreptul la un proces echitabil*, cuprins în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, în ceea ce privește reglementarea căilor de atac

împotriva hotărârilor judecătorești, în jurisprudența sa, a statuat că accesul liber la justiție nu are semnificația accesului la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac prevăzute de lege. Accesul liber la justiție implică, prin natura sa, o reglementare din partea statului și poate fi supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului, în acest sens statuând și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, de exemplu, prin Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată în Cauza *Lungoci împotriva României*, paragraful 36, publicată în Monitorul Oficial României, Partea I, nr. 588 din 7 iulie 2006. Mai mult, nicio dispoziție cuprinsă în Legea fundamentală nu instituie obligația legiuitorului de a garanta parcurgerea în fiecare cauză a tuturor gradelor de jurisdicție, ci, dimpotrivă, potrivit art. 129 din Constituție, căile de atac pot fi exercitate în condițiile legii. Legea fundamentală nu cuprinde dispoziții referitoare la obligativitatea existenței tuturor căilor de atac, ci reglementează accesul general neîngrădit la justiție al tuturor persoanelor pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor lor legitime, precum și dreptul tuturor părților interesate de a exercita căile de atac prevăzute de lege (a se vedea în acest sens Decizia nr. 192 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 2 iulie 2014, paragraful 13, cu referire la deciziile nr. 99 din 23 mai 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 21 august 2000, nr. 230 din 16 noiembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 16 decembrie 2000, nr. 226 din 18 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 7 iunie 2004, nr. 572 din 3 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.144 din 19 decembrie 2005, nr. 500 din 15 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 18 iulie 2012, și nr. 967 din 20 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 18 decembrie 2012, sau Decizia nr. 500 din 30 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 618 din 14 august 2015, paragraful 16).

14. De asemenea, în jurisprudența Curții Constituționale s-a reținut că, instituind reguli speciale privind exercitarea căilor de atac, legiuitorul trebuie să asigure părților interesate posibilitatea de a formula o cale de atac împotriva hotărârii judecătorești considerate defavorabile. Lipsa oricărei căi de atac împotriva unei hotărâri pronunțate în instanță echivalează cu imposibilitatea exercitării unui control judecătoresc efectiv, dreptul de acces liber la justiție devenind astfel un drept iluzoriu și teoretic (a se vedea în acest sens Decizia nr. 192 din 3 aprilie 2014, precitată, paragraful 13, cu referire la deciziile nr. 99 din 23 mai 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 21 august 2000, nr. 230 din 16 noiembrie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 665 din 16 decembrie 2000, nr. 226 din 18 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 7 iunie 2004, nr. 572 din 3 noiembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.144 din 19 decembrie 2005, nr. 500 din 15 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 18 iulie 2012, sau nr. 967 din 20 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 853 din 18 decembrie 2012, sau Decizia nr. 375 din 7 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 22 august 2016, paragraful 39).

15. Aplicând aceste considerente la prezenta cauză, Curtea reține că autoarea excepției a avut acces la judecarea cauzei în primă instanță, precum și în apel, beneficiind, așadar, de o cale de atac care, potrivit art. 476 alin. (1) din Codul de procedură civilă, provoacă o nouă judecată asupra fondului, instanța de apel statuând atât în fapt, cât și în drept. Mai mult,

reglementările internaționale în materie nu impun accesul la totalitatea gradelor de jurisdicție sau la toate căile de atac prevăzute de legislațiile naționale, art. 13 din Convenție consacrand numai dreptul persoanei la un recurs efectiv în fața unei instanțe naționale, deci posibilitatea de a accede la un grad de jurisdicție (Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 26 octombrie 2000, pronunțată în Cauza *Kudla împotriva Poloniei*, paragraful 157, menționată și în deciziile Curții Constituționale nr. 288 din 3 iulie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 560 din 5 august 2003, nr. 126 din 1 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 7 aprilie 2011, sau nr. 25 din 3 februarie 2015, paragraful 16). Totodată, prin Hotărârea din 25 februarie 1975, pronunțată în Cauza *Golder împotriva Regatului Unit*, paragrafele 37 și 38, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat cu privire la art. 6 paragraful 1 din Convenție că dreptul de acces la tribunale nu este absolut și că există posibilitatea limitărilor implicit admise chiar în afara limitelor care circumscriu conținutul oricărui drept.

16. În ceea ce privește critica referitoare la discriminarea creată prin interzicerea exercitării căii extraordinare a recursului în această materie, în acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea reține că, în vederea asigurării egalității cetățenilor în exercitarea drepturilor lor procesuale, inclusiv a căilor de atac, la instituirea regulilor de acces al justițiabililor la aceste drepturi, legiuitorul este ținut să respecte principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, prevăzut de art. 16 alin. (1) din Constituție. De aceea, nu este contrară acestui principiu instituirea unor reguli speciale, inclusiv în ceea ce privește căile de atac, cât timp ele asigură egalitatea juridică a cetățenilor în utilizarea lor. Principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite (a se vedea în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia Plenului nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Or, în prezenta cauză, textul legal criticat nu conține nicio dispoziție discriminatorie, în măsura în care se aplică tuturor celor aflați în situația prevăzută în ipoteza normativă, fără nicio discriminare pe considerente arbitrare, iar regimul juridic diferit reglementat de dispozițiile legale criticate este determinat de deosebirea de situații, care impune soluții legislative diferite, în vederea asigurării celerității soluționării cauzelor aflate pe rolul instanțelor. De altfel, prevederile legale criticate se referă la soluționarea unui incident procedural, care poate interveni indiferent de materia cauzelor deduse soluționării instanțelor de judecată.

17. Totodată, Curtea mai reține, în acord cu jurisprudența sa constantă, că legiuitorul are o marjă de apreciere referitor la alegerea materiilor exceptate de la calea de atac a recursului. În acest sens este Decizia nr. 292 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 635 din 3 august 2017, paragraful 24, prin care Curtea a statuat că, în materia căilor extraordinare de atac, legiuitorul are posibilitatea de a reglementa condiții de admisibilitate a acestora, care sunt circumscrie materiei în care a fost pronunțată hotărârea, în acel caz fiind vorba despre hotărâri pronunțate în materie de carte funciară, sau Decizia nr. 532 din 2 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 74 din 25 ianuarie 2021, paragraful 26 (hotărâri pronunțate în materia insolvenței) prin care Curtea a constatat că existența unor reglementări diferențiate, sub aspectul normelor de procedură, în funcție de specificul materiei reglementate, nu reprezintă o nesocotire a principiului egalității cetățenilor în fața legii, ci o particularizare la specificitățile și necesitățile fiecăreia dintre acestea. De

asemenea, prin Decizia nr. 680 din 21 octombrie 2021*), paragraful 23, nepublicată încă în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data pronunțării prezentei decizii, Curtea a statuat că stabilirea regulilor procedurale în funcție de specificul materiei reglementate, inclusiv a celor referitoare la exercitarea căilor de atac, ține de opțiunea legiuitorului, fiind impropriu să se pună problema instituirii unui tratament juridic discriminatoriu prin prisma unor comparații între reguli aplicabile unor domenii

distincte, cu individualitate proprie, reguli adaptate specificului materiei în care sunt edictate.

18. Având în vedere cele statuate în deciziile menționate, Curtea reține că reglementarea unei singure căi de atac în această materie nu încalcă dispozițiile constituționale și convenționale invocate, câtă vreme părțile beneficiază pe tot parcursul soluționării apelului de toate garanțiile necesare asigurării unui proces echitabil și dreptului la apărare.

19. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Societatea Spații — S.R.L. din Galați în Dosarul nr. 4.800/233/2016*/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și constată că dispozițiile art. 78 alin. (5) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția a II-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 decembrie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Irina Loredana Gulie

*) Decizia Curții Constituționale nr. 680 din 21 octombrie 2021 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 48 din 17 ianuarie 2022.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

